

Рядінська Валерія Олександрівна,
доктор юридичних наук, професор,
завідувач науково-дослідної лабораторії
ДНДІ МВС України,
м. Київ, Україна
ORCID ID 0000-0002-2210-5933

ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ НАДАННЯ ТА ОТРИМАННЯ БЛАГОДІЙНОЇ ДОПОМОГИ УКРАЇНИ У КРИПТОВАЛЮТАХ

У статті висвітлюється виникнення та розвиток технології блокчейн і фінансово-правова сутність криптовалют, аналізується правове регулювання надання благодійної допомоги Україні у криптовалютах, розкриваються проблеми, що з'явилися у цій сфері.

Зроблено висновок, що для вирішення правових проблем надання благодійної допомоги Україні у криптовалютах необхідно створити правові підстави для обороту віртуальних активів (до яких відносяться криптовалюти) на території України та можливості надання благодійної допомоги у криптовалютах.

Ключові слова: блокчейн, криптовалюти, віртуальні активи, цифрові активи, пірінгові валюти, благодійна допомога.

Від публікації у 2009 році статті Сатоші Накамото «Біткойн. Пірінгова електронна готівкова система», яка описувала технологію блокчейн і відкрила двері у світ криптовалют, минуло всього 14 років, проте їхній бурхливий розвиток привів до створення більше 13 000 різноманітних криптовалют, а кількість людей, що володіють такими валютами, за різними оцінками, варіюється від кожного 16 до кожного 10 дорослого жителя Землі [1].

Спочатку розгорнулася широка полеміка щодо визначення фінансово-правової сутності криптовалют. Слід зауважити, що експерти, фінансисти, політичні діячі та бізнесмени по-різному оцінювали новий фінансово-економічний феномен – від визначення їх як «мільної бульбашки», «фінансової піраміди» та «грошового сурогату» до «революційного інструменту, який знищить банківську систему та замінить традиційні гроші» [2].

З розвитком технології блокчейн, використанням її у фінансових операціях легітимними суб'єктами та розвитком правового регулювання обороту криптовалют у різних країнах сформувався підхід до визначення їх сутності.

По-перше, сформувалася певна термінологічна єдність. Спочатку з приводу криптовалют використовувалися різноманітні поняття для їх ідентифікації (віртуальні валюти, цифрові валюти, цифрові активи, пірінгові валюти), але завдяки Рекомендаціям про віртуальні активи, пов'язаним постачальникам і пояснювальній записці до Рекомендації 15 щодо нових технологій (15 INR), прийнятих Цільовою групою з фінансових заходів ФАТФ (Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей

(англ. Financial Action Task Force on Money Laundering – FATF)), у світ увійшло поняття «віртуальні активи», під якими розуміється цифрове вираження вартості, яке можна використовувати в цифровій формі, й функціонально воно прагне бути засобом обміну, одиницею обміну й зберігання вартості [3].

По-друге, подальший розвиток правового регулювання віртуальних активів, наукової думки щодо їх сутності та включення технології блокчейну в діяльність традиційних фінансових установ, обумовив підхід до класифікації віртуальних активів, розділення їх на забезпечені (які посвідчують майнові права, що контролює певний емітент) та незабезпечені (які не посвідчують жодних майнових прав та не мають емітентів). Основні незабезпечені віртуальні активи представлені саме криптовалютами. Такий підхід підтримано в Загальних правилах нагляду та захисту прав споживачів щодо криптовалют та інших криптоактивів та регулювання відносин між емітентами криптовалют, провайдерами криптовалютних послуг та споживачами – Markets in Crypto assets (MiCA), прийнятих Європарламентом 20 квітня 2023 року [4].

В українському законодавстві поняття «криптовалюта» на сьогодні не закріплено. Отже, розглядаючи в нашій статті проблеми надання та отримання благодійної допомоги Україні у криптовалютах, ми матимемо на увазі незабезпечені віртуальні активи, такі як Bitcoin, Litecoin, Namecoin, PPcoin, Dogecoin, Ethereum, DOT тощо.

Згідно з Глобальним індексом прийняття криптовалют в Україні у 2021 році, щоденний їх оборот в Україні становив мільярд гривень, за цим показником наша країна посідала четверте місце у світі [5]. Військова агресія РФ щодо України лише зміцнила позиції криптовалют, бо значну підтримку нашій країні та її громадянам надає міжнародне криптоспільство. Binance, одна з найкрупніших криптобірж у світі, виділила допомогу в криптовалюті українським жінкам, що постраждали від повномасштабного вторгнення, у розмірі, еквівалентному 1,2 млн доларів; Гевін Вуд надіслав пожертву у розмірі 298 тис. DOT (що еквівалентно 5 млн доларів), у криптовалюті українським громадянам виділяє допомогу ООН тощо. За інформацією, яка надходить від різних жертвувачів, Україні було надано у криптовалюті до 125 млн доларів [6].

Проте останнім часом країну сколихнула низка скандалів, пов'язаних із привласненням окремими особами благодійної допомоги, наданої Україні, її перепродажем і шахрайством у цій сфері тощо. У зв'язку з цим в українському суспільстві сформувався чіткий запит на висвітлення заходів контролю, які здійснює наша держава відносно благодійної допомоги, що надходить від різних жертвувачів, у тому числі щодо контролю за використанням благодійної допомоги, яка надходить Україні у вигляді криптовалют.

Незважаючи на те, що, за даними Глобального індексу прийняття криптовалют, їх щоденний оборот в Україні становить мільярд гривень, певна (і чимала) частина населення ставиться до операцій з ними з недовірою. Цифрова необізнаність, волатильність криптовалют, їх незабезпеченість, технічна архітектура, яка дозволяє користувачам залишатися анонімними, публікації в медіа гучних фактів викриття криптовалютних ферм і шахраїв та тривалий процес розроблення і прийняття нормативно-правового акта, яким би врегульовувалися відносини у сфері обороту віртуальних активів в Україні, сприяли формуванню такого іміджу. Не покращило ситуацію і звинувачення

© Riadinska Valeriia, 2023

керівництва благодійного криптофонду Unchain Fund у продажу наданої цьому фонду благодійної допомоги і привласненні отриманих коштів [7].

Суспільство вимагає відповіді – яким чином витрачаються кошти, що надходять як благодійна допомога Україні у криптовалюти, як вони переводяться у фідуціарні гроші, хто гарантує, що повномасштабне вторгнення російської федерації не використовується окремими недобросовісними особами як засіб власного збагачення, тобто, як здійснюється контроль за наданням і використанням такої допомоги.

Проте вжиття заходів державного контролю у будь-якій сфері можливе за умови, якщо оборот віртуальних активів і надання благодійної допомоги у криптовалютах здійснюється легітимно та має належні правові підстави.

Отже, метою нашої статті є аналіз правового регулювання надання благодійної допомоги Україні у криптовалютах і висвітлення проблем, що з'явилися у цій сфері.

Правове регулювання обороту криптовалют в Україні з 2017 року перебувало у стані розроблення. Низка зареєстрованих у Верховній Раді законопроектів, а саме: «Про обіг криптовалют в Україні» від 6 жовтня 2017 року № 7183 [8], «Про стимулювання ринку криптовалют і їх похідних в Україні» від 10 жовтня 2017 року № 7183-1 [9], «Про токенизовані активи та криптоактиви» від 5 листопада 2020 № 2911-IX [10], далі першого читання не пройшли і зазнали суттєвої критики.

Про необхідність якнайшвидшого врегулювання цього питання у свої роботах наголошували Н. Архирейська [11], І. Дашутін [12], Р. Самсін [13], А. Плита [14], А. Проценко [15], В. Мандрик, В. Мороз [16], Н. Єпіфанова [17], К. Некіт [18], С. Присташ [19], проте законодавець упродовж тривалого часу оминав це питання, і лише 11 червня 2020 року до Верховної Ради України було подано проект Закону України № 3637 «Про віртуальні активи», який після додаткових доопрацювань 15 березня 2022 року був підписаний Президентом України і отримав статус Закону України під № 2074-IX (надалі – Закон № 2074-IX) [20]. Водночас чинності його норми не набули і не набудуть до опублікування та набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування операцій з віртуальними активами», який досі перебуває на етапі розроблення. Єдиним чинним нормативним актом, у якому згадується про віртуальні активи, нині в Україні є Закон «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 6 грудня 2019 року № 361-IX, де надається визначення поняття віртуальних активів та закріплюються окремі аспекти регулювання операцій з віртуальними активами з метою запобігання їх використання для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення [21].

Отже, правове регулювання обігу віртуальних активів (у тому числі криптовалют) в Україні фактично відсутнє. З одного боку, нібито прийнято закон, який має врегулювати відносини у цій сфері, а з іншого, – цей закон не набув чинності, тобто його норми ще не діють. Таким чином, надання благодійної допомоги Україні здійснюється без належних правових підстав.

Крім цього, профільні закони, які врегульовують загальні засади благодійницької діяльності в Україні, не передбачають можливості надання, отримання та використання благодійної допомоги у вигляді криптовалют. Так, відповідно до статті 5 Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» від 5 липня 2012 року № 5073-VI, благодійна діяльність може здійснюватись у виді безоплатної передачі бенефіціарам: коштів, іншого майна, а також безоплатного відступлення бенефіціарам майнових прав, права користування та інших речових прав на майно і майнові права, доходів від майна і майнових прав; надання послуг та виконання робіт на користь бенефіціарів [22]. Згідно зі статтею 1 Закону України «Про гуманітарну допомогу» від 22 жовтня 1999 року № 1192-XIV, гуманітарна допомога – цільова адресна безоплатна допомога в грошовій або натуральній формі, у вигляді безповоротної фінансової допомоги або добровільних пожертвувань, або допомога у вигляді виконання робіт, надання послуг, що надається іноземними та вітчизняними донорами із гуманних мотивів отримувачам гуманітарної допомоги в Україні або за кордоном, які потребують її [23]. У пункті 2 Порядку розподілу товарів, отриманих як благодійна допомога, та контролю за цільовим розподілом благодійної допомоги у вигляді наданих послуг або виконаних робіт, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 17 серпня 1998 року № 1295 (надалі – постанова № 1295), благодійна допомога може надаватися у вигляді товарів, робіт, послуг, призначених для використання юридичними особами – її набувачами [24].

Враховуючи, що визначення віртуальних активів (до яких відносяться і криптовалюти), крім Закону № 2074-IX, який ще не набув чинності, закріплюється і в чинному Законі України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 6 грудня 2019 року № 361-IX, де визначається як «цифрове вираження вартості, яким можна торгувати у цифровому форматі або переказувати і яке може використовуватися для платіжних або інвестиційних цілей» [25], можемо констатувати, що можливість надання та отримання благодійної (гуманітарної) допомоги у криптовалютах у чинному правовому полі України не передбачено, оскільки цифрове вираження вартості, яким можна торгувати у цифровому форматі або переказувати, не відноситься ні до коштів, ні до товарів, ні до робіт, ні до послуг, ні до майна, ні до речових прав на майно і майнові права, ні до доходів від майна і майнових прав.

З огляду на зазначене, виникає питання – якщо оборот віртуальних активів на території України і надання благодійної допомоги у криптовалютах поза межами правового регулювання, то яким чином і на підставі чого здійснюється отримання благодійної допомоги, надане Україні у такій формі?

На сучасному етапі в Україні пожертви у криптовалютах приймають різноманітні криптоплатформи та благодійні фонди – криптоплатформа «UNITED 24», «Криптовалютний фонд благодійних організацій України. Зупинимо війну. Ми бажаємо Миру», криптофонд Unchain Fund, Aid For Ukraine, благодійна ініціатива Save Ukrainian Culture, Фонд «Повернись живим», Фонд Сергія Притули, Aid For Ukraine тощо. При цьому окремі суб'єкти, що приймають пожертви в криптовалютах, створені за ініціативи чи за підтримки вищих осіб держави та державних органів. Так, криптоплатформа «UNITED

© Riadinska Valeriia, 2023

24» створена на ініціативи Прем'єр-міністра України Д. Шмигала та Президента В. Зеленського [26], «Криптовалютний фонд благодійних організацій України. Зупинимо війну. Ми бажаємо Миру» – Резервним Фондом України та Міністерством цифрової трансформації на платформі криптобіржі Kuna, Aid For Ukraine – київською агенцією Bickerstaff.⁷³⁴ на замовлення Міністерства цифрової трансформації, благодійна ініціатива Save Ukrainian Culture – компанією Everstake, Міністерством культури та інформаційної політики і Державним агентством України з питань мистецтв та мистецької освіти тощо. Активна участь вищих осіб держави та міністерств у створенні суб'єктів, які отримують благодійні пожертви Україні у криптовалютах, звернення у медіа з проханням надавати таку допомогу, фактично легітимізують можливість їх обороту на території України. Така ситуація не може не викликати занепокоєння. Вищі особи держави, державні органи вищого рангу фактично виступають популяризаторами криптоплатформ та фондів, які отримують пожертви у криптовалютах, проте правових підстав для надання та отримання таких пожертв не створюють. Звичайно, на початку повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну головним було вистояти, тому Уряд вдавався до заходів, незважаючи на процедуру їх правового врегулювання, проте за 16 місяців, упродовж яких відбуваються воєнні дії в країні, до цього питання необхідно було б повернутися і створити правові підстави надання та отримання благодійної допомоги Україні у криптовалютах.

Підсумовуючи зазначене, констатуємо, що правовими проблемами надання благодійної допомоги Україні у криптовалютах є відсутність правових підстав для обороту віртуальних активів (до яких відносяться криптовалюти) на території України та можливості надання благодійної допомоги у криптовалютах. Для вирішення цих проблем необхідно:

– якнайшвидше розробити та прийняти Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування операцій з віртуальними активами»;

– внести зміни до законів України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» від 5 липня 2012 року № 5073-VI, Порядок розподілу товарів, отриманих як благодійна допомога та контролю за цільовим розподілом благодійної допомоги у вигляді наданих послуг або виконаних робіт, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 17 серпня 1998 року № 1295, де до видів благодійної допомоги віднести криптовалюти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. URL: <https://econs.online/articles/techno/regulirovanie-kriptovalyuty-mirovoy-opyt/> (дата звернення: 14.05.2023).

2. Greenspans A. Comment about Bitcoin. URL : <http://www.businessinsider.in/Everyone-Is-Baffled-By-Alan-Greenspans-Comment-About-Bitcoin/articleshow/26873628.cms>; Bal A. Developing a Regulatory Framework for the Taxation of Virtual Currencies. Intertax. 2019. 47 (2). P. 219–233.; Vishnevsky V. P., Chekina V. D. Robot vs. Tax Inspector or How the Fourth Industrial Revolution Will Change the Tax System: a Review of Problems and Solutions. Journal of Tax

© Riadinska Valeriia, 2023

Reform. 2018. Vol. 4. № 1. P. 6–26; Polatay V., Ovcharenko A., Bondarenko I., Gavkalova N. Cryptocurrencies in the system of international private monetary law. Some issues of virtual assets taxation and accounting in Ukraine. *Revista Espacios*. Vol. 41 (Issue 08). 2020. P. 22. URL : <https://www.revistaespacios.com/a20v41n08/in204108.html> (дата звернення: 14.05.2023); Mack E. The Bitcoin Pizza Purchase that's Worth \$7 Million Today/ *Forbes* (12/23/2013). URL : <http://www.forbes.com/sites/ericmack/2013/12/23/the-bitcoin-pizza-purchase-thats-worth-7-million-today> (дата звернення: 14.05.2023); Blandin, Apolline and Cloots, Ann Sofie and Hussain, Hatim and Rauchs, Michel and Saleuddin, Rasheed and Allen, Jason G and Zhang, Bryan Zheng and Cloud, Katherine. *Global Cryptoasset Regulatory Landscape Study* (April 16, 2019). University of Cambridge Faculty of Law Research Paper, № 23/2019. URL : <https://ssrn.com/abstract=3379219> (дата звернення: 14.05.2023).

3. Public Statement on Virtual Assets and Related Providers and Interpretive Note to Recommendation 15 on New Technologies (INR. 15) adopted by The Financial Action Task Force (FATF). URL : <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/regulation-virtual-assets.html> (дата звернення: 14.05.2023).

4. Markets in Crypto assets «EU lawmakers approve world's first comprehensive framework for crypto regulation». *cnn.com*. 20 April, 2023. Retrieved 26 April, 2023.

5. The 2021 Global Crypto Adoption Index: Worldwide Adoption Jumps Over 880% With P2P Platforms Driving Cryptocurrency Usage in Emerging Markets. URL: <https://blog.chainalysis.com/reports/2021-global-crypto-adoption-index> (дата звернення: 14.05.2023).

6. Криптовалюта для волонтерів. Як українці зібрали \$179 млн в крипті й хто задонатив найбільше. URL: <https://ain.ua/2022/10/26/kryptovalyuta-dlya-volonteriv/> (дата звернення: 14.05.2023).

7. Про обіг криптовалюти в Україні: проєкт Закону України від 06.10.2017 № 7183. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62684 (дата звернення: 14.05.2023).

8. Про стимулювання ринку криптовалют і їх похідних в Україні: проєкт Закону України від 10.10.2017 № 7183-1. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62710 (дата звернення: 14.05.2023).

9. Про токенизовані активи та криптоактиви: проєкт Закону, зареєстрованого від 5 листопада 2020 р. № 4328 URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70353 (дата звернення: 14.05.2023).

10. *Архирейська Н.В.* Державне регулювання ринку криптовалют в Україні. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. Вип. 22. С. 753–757.

11. *Дашутін І.* Правова природа криптовалюти: українські реалії. Громадська думка про правотворення. 2022. № 10. С. 27–35. URL: https://nbuvipar.gov.ua/images/informaciyni_vidanya/grom_dumka/Gromadska_dumka_2022_10.pdf (дата звернення: 14.05.2023).

12. URL: <https://www.fsma.be/en/virtual-money> (дата звернення: 14.05.2023).

13. *Самсін Р.І.* Стадії правового регулювання відносин у сфері віртуальних активів у зарубіжних країнах та в Україні. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. 2023. Вип. 37. С. 70–76. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/780/708> (дата звернення: 14.05.2023).

14. Плита А. І. Криптовалюта: її правовий режим, проблеми застосування. Українське право. 2017. URL: http://ukrainepravo.com/legal_publications/essay-on-it-law/it_law_plyta_%D1%81ryptocurrency/ (дата звернення: 14.05.2023).

15. Проценко А.Т. Фінансово-правова сутність криптовалют: електронні гроші чи грошовий сурогат. Юридичний науковий електронний журнал. 2016. № 2. С. 81–85.

16. Мандрик В.О., Мороз В.П. Законодавче регулювання криптовалют в Україні, проблеми та перспективи їх розвитку. Науковий вісник НЛТУ України. 2019. Т. 29. № 4. С. 67–71;

© Riadinska Valeriia, 2023

Махінчук В.М. До питання правового регулювання криптовалюти (аналіз закордонного досвіду). IUS PRIVATUM. № 1. 2018. С. 32–45.

17. Єпіфанова Н. Криптовалюта: товар, засіб платежу, можливо, об'єкт інтелектуальної власності? Юридична газета. URL: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/bankivske-ta-finance-pravo/kriptovalyuta-tovar-zasib-platezhu-mozhlivo-obektintelektualnoyi-vlasnosti.html> (дата звернення: 14.05.2023).

18. Некіт К. Розвиток правового регулювання обігу віртуальних активів (криптовалют) в Україні. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/17865/Некіт%20Катерина%20Георгіївна.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 14.05.2023).

19. Присташ С.С. До питання обігу віртуальних активів у формі благодійної допомоги. URL: http://lsej.org.ua/6_2022/62.pdf (дата звернення: 14.05.2023).

20. Про віртуальні активи: Закон України від 17.02.2022 № 2074-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text> (дата звернення: 14.05.2023).

21. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» Закон України від 6 грудня 2019 року № 361-IX. Урядовий кур'єр від 15.09.2020 № 179.

22. Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України від 5 липня 2012 року № 5073-VI. Голос України від 02.02.2013 № 22.

23. Про гуманітарну допомогу: Закон України від 22 жовтня 1999 року № 1192-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 51. Ст. 451.

24. Про затвердження Порядку розподілу товарів, отриманих як благодійна допомога, та контролю за цільовим розподілом благодійної допомоги у вигляді наданих послуг або виконаних робіт: постанова Кабінету Міністрів України від 17 серпня 1998 року № 1295. Офіційний вісник України. 1998. № 33. С. 51. Ст. 1238.

25. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 6 грудня 2019 р. № 361-IX. Відомості Верховної Ради України. 2020. № 25. Ст. 171.

26. Кабінет Міністрів України – Денис Шмигаль: Вже зараз ми формуємо візію для нової України (укр.). www.kmu.gov.ua; URL: https://lb.ua/society/2022/05/05/515805_zelenskiy_ogolosiv_pro_zapusk.html (дата звернення: 14.05.2023).

REFERENCES

1. URL: <https://econs.online/articles/techno/regulirovanie-kriptovalyuty-mirovoy-opyt/> (Date of Application: 14.05.2023).

2. Greenspans A. (2019). Comment about Bitcoin. URL: <http://www.businessinsider.in/Everyone-Is-Baffled-By-Alan-Greenspans-Comment-About-Bitcoin/articleshow/26873628.cms>. (Date of Application: 14.05.2023); Bal A. (2019). Developing a Regulatory Framework for the Taxation of Virtual Currencies. Intertax. 47 (2). P. 219–233; Vishnevsky V.P., Chekina V.D. (2018). Robot vs. Tax Inspector or How the Fourth Industrial Revolution Will Change the Tax System: a Review of Problems and Solutions. Journal of Tax Reform. Vol. 4. №. 1. P. 6–26; Polatay V., Ovcharenko A., Bondarenko I., Gavkalova N. (2020). Cryptocurrencies in the system of international private monetary law. Some issues of virtual assets taxation and accounting in Ukraine. Revista Espacios. Vol. 41 (Iss. 8). P. 22. URL: <https://www.revistaespacios.com/a20v41n08/in204108.html>. (Date of Application: 14.05.2023); Mack E. The Bitcoin Pizza Purchase that's Worth \$7 Million Today. Forbes (23.12.2013). URL: <http://www.forbes.com/sites/ericmack/2013/12/23/thebitcoin-pizzapurchasethatsworth-7-million-today>. (Date of Application: 14.05.2023); Blandin, Apolline

© Riadinska Valeriia, 2023

DOI (Article): [https://doi.org/10.36486/np.2023.2\(60\).14](https://doi.org/10.36486/np.2023.2(60).14)

Issue 2(60) 2023

<http://naukaipravookhorona.com/>

and Cloots, Ann Sofie and Hussain, Hatim and Rauchs, Michel and Saleuddin, Rasheed and Allen, Jason G and Zhang, Bryan Zheng and Cloud, Katherine (2019). Global Cryptoasset Regulatory Landscape Study (April 16). University of Cambridge Faculty of Law Research Paper, №. 23/2019. URL: <https://ssrn.com/abstract=3379219>. (Date of Application: 14.05.2023) [in English].

3. Public Statement on Virtual Assets and Related Providers and Interpretive Note to Recommendation 15 on New Technologies (INR. 15) adopted by The Financial Action Task Force (FATF). URL: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/regulation-virtual-assets.html>. (Date of Application: 14.05.2023) [in English].

4. Markets in Crypto assets «EU lawmakers approve world's first comprehensive framework for crypto regulation». cncb.com. 20 April, 2023. Retrieved 26 April, 2023 [in English].

5. The 2021 Global Crypto Adoption Index: Worldwide Adoption Jumps Over 880% With P2P Platforms Driving Cryptocurrency Usage in Emerging Markets. URL: <https://blog.chainalysis.com/reports/2021-global-crypto-adoption-index>. (Date of Application: 14.05.2023) [in English].

6. Kryptovaliuta dlia volonteriv. Yak ukrainsi zibraly \$179 mln v krypty i khto zadonatyv naibilshe. "Cryptocurrency for volunteers. How Ukrainians collected \$179 million in crypto and who donated the most". URL: <https://ain.ua/2022/10/26/kryptovalyuta-dlya-volonteriv/>. (Date of Application: 14.05.2023) [in Ukrainian].

7. Pro obih kryptovaliuty v Ukraini. "On the circulation of cryptocurrency in Ukraine": the draft Law of Ukraine dated 06.10.2017 №. 7183. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62684. (Date of Application: 14.05.2023) [in Ukrainian].

8. Pro stymuliuvannia rynku kryptovaliut i yikh pokhidnykh v Ukraini. "Stimulating the market of cryptocurrencies and their derivatives in Ukraine": the draft Law of Ukraine dated 10.10.2017, №. 7183-1. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62710. (Date of Application: 14.05.2023) [in Ukrainian].

9. Pro tokenizovani aktyvy ta kryptoaktyvy. "Tokenized assets and crypto-assets": the draft of the Law registered on November 5, 2020. №. 4328. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70353. (Date of Application: 14.05.2023) [in Ukrainian].

10. Arkhireiska N.V. (2018). Derzhavne rehuliuвання rynku kryptovaliut v Ukraini. "State regulation of the cryptocurrency market in Ukraine". Global and national economic problems. Iss. 22. P. 753–757 [in Ukrainian].

11. Dashutin I. (2022). Pravova pryroda kryptovaliuty: ukrainski realii. №. 10. P. 27–35. URL: https://nbuviap.gov.ua/images/informaciyni_vidanya/grom_dumka/Gromadska_dumka_2022_10.pdf. (Date of Application: 14.05.2023) [in Ukrainian].

12. Virtual money. URL: <https://www.fsma.be/en/virtual-money>. (Date of Application: 14.05.2023) [in English].

13. Samsin R.I. (2023). Stadii pravovoho rehuliuвання vidnosyn u sferi virtualnykh aktyviv u zarubiznykh krainakh ta v Ukraini. "Stages of legal regulation of relations in the field of virtual assets in foreign countries and in Ukraine". Scientific notes of the Lviv University of Business and Law. Issue 37. P. 70–76. URL: <https://nzlubb.org.ua/index.php/journal/article/view/780/708>. (Date of Application: 14.05.2023) [in Ukrainian].

14. Plyta A.I. (2017). Kryptovaliuta: yii pravovi rezhym, problemy zastosuvannia. "Cryptocurrency: its legal regime, problems of application". Ukrainian Law. URL: http://ukrainepravo.com/legal_publications/essay-onitlaw/it_law_plyta_%D1%81ryptocurrency/. (Date of Application: 14.05.2023) [in Ukrainian].

15. Plyta A.I. (2017). Kryptovalyuta: yii pravovi rezhym, problemy zastosuvannia. "Cryptocurrency: its legal regime, problems of application". Ukrainian Law. №. 2. P. 81–85 [in Ukrainian].

16. Mandryk V.O., Moroz V.P. (2019). Zakonodavche rehuliuвання kryptovaliut v Ukraini,

problemy ta perspektyvy yikh rozvytku. "Legislative regulation of cryptocurrencies in Ukraine, problems and prospects for their development". Scientific bulletin of NWTU of Ukraine. Vol. 29. №. 4. P. 67–71; *Makhinchuk V.M.* (2018). Do pytannia pravovoho rehuliuвання kryptovaliuty (analiz zakordonnoho dosvidu). "On the issue of legal regulation of cryptocurrency (analysis of foreign experience)". IUS PRIVATUM. №. 1. P. 32–45 [in Ukrainian].

17. *Yepifanova N.* Kryptovaliuta: tovar, zasib platezhu, mozhlyvo, ob'ekt intelektualnoi vlasnosti? "Cryptocurrency: a product, a means of payment, perhaps an object of intellectual property?" Legal newspaper. URL: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/bankivske-ta-finsove-pravo/kryptovalyuta-tovar-zasib-platezhu-mozhlyvo-obektintelektualnoyi-vlasnosti.html>. (Date of Application: 14.05.2023) [in Ukrainian].

18. *Nekit K.* Rozvytok pravovoho rehuliuвання obihu virtualnykh aktyviv (kryptovaliut) v Ukraini. "Development of legal regulation of circulation of virtual assets (cryptocurrency) in Ukraine". URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/17865/Некіт%20Катерина%20Георгіївна.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. (Date of Application: 14.05.2023) [in Ukrainian].

19. *Prystash S.S.* Do pytannia obihu virtualnykh aktyviv u formi blahodiinoi dopomohy. "Regarding the circulation of virtual assets in the form of charitable assistance". URL: http://lsej.org.ua/6_2022/62.pdf. (Date of Application: 14.05.2023) [in Ukrainian].

20. Pro virtualni aktyvy. "The Law of Ukraine dated 17.02.2022 №. 2074-IX". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text>. (Date of Application: 14.05.2023) [in Ukrainian].

21. «Pro zapobihannya ta protydiu lehalizatsii (vidmyvanniu) dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shliakhom, finansuvanniu teroryzmu ta finansuvanniu rozpovsyudzhennia zbroi masovoho znyshchennia». "Preventing and countering the legalization (laundering) of proceeds of crime, the financing of terrorism and the financing of the proliferation of weapons of mass destruction" dated December 6, 2019 №. 361-IX. Government Courier dated September 15, 2020. №. 179 [in Ukrainian].

22. Pro blahodiinu diialnist ta blahodini orhanizatsii. "Charitable activities and charitable organizations": Law of Ukraine dated July 5, 2012 №. 5073-VI. Voice of Ukraine dated February 2, 2013 №. 22 [in Ukrainian].

23. Pro humanitarnu dopomohu. "Humanitarian aid": Law of Ukraine dated October 22, 1999 №. 1192-XIV. Information of the Verkhovna Rada of Ukraine. 1999. №. 51. Art. 451 [in Ukrainian].

24. Pro zatverdzhennia Poriadku rozpodilu tovariv, otrymanykh yak blahodiina dopomoha, ta kontroliu za tsilovym rozpodilom blahodiinoi dopomohy u vyhliadi nadanykh posluh abo vykonanykh robot. "The approval of the Procedure for the distribution of goods received as charitable aid and control over the targeted distribution of charitable aid in the form of services provided or works performed": Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated August 17, 1998. №. 1295. Official Gazette of Ukraine. 1998. №. 33. P. 51. Art. 1238 [in Ukrainian].

25. Pro zapobihannya ta protydiu lehalizatsii (vidmyvanniu) dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shliakhom, finansuvanniu teroryzmu ta finansuvanniu rozpovsyudzhennia zbroi masovoho znyshchennia. "Prevention and countermeasures against the legalization (laundering) of proceeds of crime, the financing of terrorism and the financing of the proliferation of weapons of mass destruction": Law of Ukraine dated December 6, 2019. №. 361-IX. Information of the Verkhovna Rada of Ukraine. 2020. №. 25. Art. 171 [in Ukrainian].

26. Kabinet Ministriv Ukrainy – Denys Shmyhal: Vzhe zaraz my formuiemo viziiu dlia novoi Ukrainy. "Cabinet of Ministers of Ukraine – Denys Shmyhal: We are already forming a vision for a new Ukraine". www.kmu.gov.ua. URL: https://lb.ua/society/2022/05/05/515805_zelenskiy_ogolosiv_pro_zapusk.html. (Data of Application: 14.05.2023) [in Ukrainian].

Riadinska Valeriia,Doctor of Juridical Sciences, Professor,
Chief of the Research Laboratory, State Research Institute MIA Ukraine,
Kyiv, Ukraine,
ORCID ID 0000-0002-2210-5933**LEGAL PROBLEMS OF GIVING AND RECEIVING CHARITABLE AID TO
UKRAINE IN CRYPTOCURRENCIES**

The article highlights the emergence and development of blockchain technology and the financial and legal essence of cryptocurrencies, analyzes the legal regulation of providing charitable assistance to Ukraine in cryptocurrencies, reveals the problems that have arisen in this area.

As noted in the article, with the development of blockchain technology, its use in financial transactions by legitimate entities and the development of legislative regulation of the turnover of cryptocurrencies in different countries has formed an approach to the definition of its essence. A certain terminological consistency has emerged. Initially, a variety of terms were used to identify cryptocurrencies (virtual currencies, digital currencies, digital assets, peer-to-peer currencies), but with the Recommendations on Virtual Assets, Related Providers and the Explanatory Note to Recommendation 15 on Emerging Technologies (15 INR) adopted by the FATF Financial Action Task Force (FATF), the concept of «virtual assets» entered the world, the concept of «virtual assets» entered the world, meaning a digital expression of value having the potential to be used digitally and functionally as a medium of exchange, a unit of exchange, and a store of value. The author argues that developing the legal regulation of virtual assets, scientific thinking about their nature and the inclusion of blockchain technology in the activities of traditional financial institutions has led to an approach to the classification of virtual assets, dividing them into secured (certifying property rights and controlling a certain issuer) and unsecured (not certifying any property rights and having no issuers). Cryptocurrencies are the main unsecured virtual assets. This approach is supported by the General supervisory and consumer protection rules on cryptocurrency and other crypto-assets and regulation of relations between cryptocurrency issuers, cryptocurrency service providers and consumers - Markets in Crypto assets (MiCA), adopted by the European Parliament on April 20, 2023.

As noted, Ukrainian legislation does not currently define the concept of «cryptocurrency».

Thus, to solve the legal problems of providing charitable assistance to Ukraine in cryptocurrencies, the author concludes that it is necessary to create legal grounds for the circulation of virtual assets (which include cryptocurrencies) in Ukraine and the possibility of providing charitable assistance in cryptocurrencies.

Keywords: blockchain, cryptocurrency, virtual assets, digital assets, peering currencies, charity.

Отримано 15.06.2023

© Riadinska Valeriia, 2023

DOI (Article): [https://doi.org/10.36486/np.2023.2\(60\).14](https://doi.org/10.36486/np.2023.2(60).14)

Issue 2(60) 2023

<http://naukaipravookhorona.com/>